

DOKUMENTACE ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA VÝTVARNÝCH UMĚNÍ
FACULTY OF FINE ARTS

ATELIÉR Intermédia
STUDIO Intermedia

TAKE A DEEP BREATH AND LET THE TEARS SHED WATER
TAKE A DEEP BREATH AND LET THE TEARS SHED WATER

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Kristýna Gajdošová

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

MgA. Pavel Sterec, Ph.D.

BRNO 2020

OBSAH:

TEXTOVÁ ČÁST	s. 5 - 8
OBRAZOVÁ ČÁST	s. 9 - 13

TEXTOVÁ ČÁST

Způsob jakým zpracovávám svou bakalářskou práci je postaven primárně na prolínání a kontrastech estetických podob a vizuálních znaků dvou světů. Jde o mainstreamový rap a freeparty/tekno kulturu, přičemž se sama vidím někde uprostřed v určité rovnováze mezi těmito světy. Ani v jednom nejsem zabydlená plně, avšak nacházím průsečíky, mezi nimiž se pohybuji. V obou z těchto prostředí silně registruji dva principy, které jsou z mého pohledu důležité: kolektivní štěstí a péči. Zmíněné světy vnímám jako vcelku určující pro to, jak vypadá realita, v níž se sama ocitám (ať už v rámci svojí tvorby nebo i mimo ni) a ve stejnou chvíli pro mě zrcadlí také podobu současného umění. Průnikem onoho osobního s kolektivním, vnějšího s vnitřním a širšího s hlubším je moment sdíleného zážitku. Tento moment pocítuji nejsilněji na večírku, ideálně nad ránem, kdy lidi odhazují přestrojení, odkrývají unavené tváře s rozmazaným make-upem i svoje křehká jádra.

Cílem práce je vytvoření jednotné instalace, která se sestává z využití více různých médií. Základem instalace je video, v němž se objevují fotografie z mého osobního archivu. První část fotografií prezentuje mnou vytvořené objekty (které jsou součástí výzdoby večírku) a proces jejich tvorby. Druhá část potom zachycuje moment závěru večírku, chvíli, kdy se sdílený prožitek noci prolne do rána, do určitého klidu, vyčerpání a únavy, která však není zatěžující. V jejím sdílení s ostatními se nachází lehkost a něco měkkého, jen obtížně popsatelného. Video v sobě nese atmosféru a pocitovost zatímco objekty vizuální podobu. Estetika objektů reflektuje oba mé světy - v čem se liší či naopak potkávají. Blyštivé šperky proměněné do špinavých nerozpoznatelných objektů, které se ráno nacházejí v bahně. Špičaté nehty, vyčesané vlasy či twerk, které se často objevují v rapových videoklipech bílých mužů. Otlačené okraje ponožek na trávě po patnácti hodinách tancování, prolnuté s čistým hotelovým povlečením, do kterého občasně rádi zanoříme svá unavená zpocená těla. Bedny, které nabírají magický beat, ať už jen posloucháme a nevidíme či naopak obdivujeme postavenou masivní hradbu soundsystemu. Ledvinky, v nichž každá subkultura našla společný vyjadřovací jazyk - nemusí to být jen klíče, drogy a peníze po kapsách. Kolektivní prožívání a pocit štěstí, když se potkáme nad ránem u baru s pískotem v uších. Často hledáme humorná pojitka, která nám také pomáhají se ukrýt před byrokratizovaným systémem světa venku. Párty. Tam, kde se všichni cítí rovně a nedotknutelně. Určujeme svá vlastní pravidla a řád. Svě vlastní vnímání toku času. Může se jednat o koncert či free party, na tom nezáleží, záleží na tom, že se potkáme ve stejnou chvíli, na stejném místě, vzdáme se kontroly, již mají v rukou DJ`s a necháme se společně pohltit přítomným okamžikem.

V objektech se snažím zhmotňovat tyto podněty v odlehčenější formě. Při jejich tvorbě často pracuji s recyklovanými a upcyklovanými materiály. Velkou inspirací pro tuto práci je pro mě kultura Do It Yourself („udělej si sám“) . V obou polohách vnímám DIY jako velice silný princip, související s napojením na umělecké prostředí i na undergroundové postoje v prostředí freetekna, z jehož estetiky si vypůjčuji zářivé a křiklavé psytrance barvy a spirály, ale i třeba špínu za nehty, zatímco z prostředí rapu potažmo hip hopu si vybírám masivní řetězy nebo (polámané) dlouhé nehty.

Mezi nejvýraznější (a pro mě jedny z nejdůležitějších) z objektů, které se budou objevovat v prostoru instalace, patří lapače snů. Vybrala jsem si je, protože je vnímám jako symboly propojení různých kultur. Představují pro mě „duše“ párty. Spíš než lapat sny nám v mých představách pomáhají s emocionální a fyzickou únavou. Umístuji je do prostorů, kde si člověk může na chvíli odpočinout a načerpat novou energii.

První část názvu mé bakalářské práce Take a Deep Breath je spojena právě s těmito objekty. Jedním z inspiračních zdrojů pro tvorbu lapačů snů jsou pro mě YouTubová videa lékaře a léčitele Madana Katarii. Ten využívá k dosažení kolektivního štěstí postupy obsahujícími humor, což považuji za důležitý moment. Představuje proceduru nazvanou laughing collective yoga, ve které si účastníci navzájem ukazují imaginární kreditní kartu a smějí se tomu. Další metodou propojení a společného uvolnění je pro mě Huhu Haha Dance, kterou jsme zkoušeli praktikovat s přáteli po dlouhých únavných večírcích. Cílem je pomocí rytmu a jednoduchých pohybů rukou vytlačit z těla i myslí negativní energii. Při tanci se navzájem všichni potkávají tváří v tvář a čas od času nastane pauza, při níž lektor zavelí: „Zhluboka se nadechneme a uvolníme se“ a poté se pokračuje v tanci.

Část instalace i výše zmíněného videa jsou mé kresby. Ty odrážejí druhou část názvu mé práce Let Shed The Water. V těchto kresbách projevují více svých vlastních emocí. Kresby se často dotýkají pocitů z párty, které si sebou odnáším z večírků i do dalších rovin svého života. Rozhodla jsem se tyto kresby zhmotnit do jednorázových kérek a osobně je lidem „tetovat“. V rámci příprav na párty často pociťuji jakousi samotu, kterou jsem se pokusila pomocí společné „výzdoby“ vlastního těla rozbít a přetvořit do společného úkonu. Tetování se objevují ve videu společně s dalšími podobnými intervencemi na lidech či na různých předmětech. U ostatních objektů využívám prvků gesamtkunstwerk ve formě vytváření „safe space“ prostoru, tedy místa, v němž se cítíme uvolnění ohledně možností naší exprese, osobních postojů a formování své identity.

Celá instalace bude prezentovaná v galerii Zaazrak Dornych v Brně. Tento prostor má dvě místnosti a kromě uměleckých výstav slouží i jako prostor pro večírky. Proto se mi jevil jako vhodná volba pro představení mé práce, neboť i ona se pohybuje na tomtéž rozhraní. V první místnosti se bude nacházet televize s videem, vedle které bude viset lapač snů. Kromě toho budou v místnosti nainstalované mnou vyrobené svícny a reproduktory s ruchovou stopou. Hudba bude hrát z vedlejší místnosti, v níž bude probíhat párty. I druhá místnost bude dekorovaná mými objekty, ty však nebudou centralizované ani dominující. Na bílých zdech obou místností budou zároveň bílou barvou nanesený již zmíněné kresby.

Prezentace doplňuje tu část práce, která „chybí“ ve videu, a to společný prožitek večírku. Zvolila jsem tuto formu, protože síla sdíleného prožitku je z mého pohledu těžko teoreticky popsatelná a popisovat ji slovy je vždy nutně nedostačující. Důležité je proto vytvořit prostředí, které se snažím zachytit a nechat návštěvníky prožít vlastní pocity z atmosféry.

V tomto ohledu je pro mě důležitý film *De Kleuren van de Geest* (Barvy myslí) od Jefa Cornelise. Umělec využívá prostředky elektronické taneční kultury pro společenské a duchovní role sebevědomého transu v ezoterických kulturách. Inspiruje se přitom Gnawou, kulturní, náboženskou a hudební tradicí černé diaspor v Maroku. Během oslav používá rytmickou hudbu a poezii pro vedení extatických vířících tanců, které vedou ke stavům změněného vědomí. Typicky je přítomen jasnovidec, který dává informace o barvách a pocitech, které vidí v myslích účastníků během jejich tranzu. *Kleuren van de Geest* portrétuje touhu po tělesném odevzdání jako nedílnou součást lidské přirozenosti.

Také v mainstreamovém rapu nacházím prvky, které Cornelis primárně spatřuje v rave kultuře. Rituální transy, ve mně asociují pilulkovou epidemii. Melancholické trapové beaty zní po bytě, ve kterém zrovna kolektivně najíždí xanax, aby se zapomělo na vše kolem nás. Epidemie „pilulkových řešení“ je dost možná také důsledkem tlaku, který moderní společnost postavená na soutěživosti a výkonu vytváří na jedince. Právě v tomto momentu se pro mě spojují ony různorodé světy, ač využívají jiné drogy či žánry. Všichni chceme zapomenout na tlak, který nám systém nabízí. Nemáme na vybranou, zcela opustit jej dost dobře nemůžeme, lze se však pokusit aspoň na chvíli zapomenout v rytmu hudby.

V rámci své dosavadní tvorby vidím kontinuitu v mém zájmu o módu a to primárně v prostředí rapové scény. V tomto kontextu mě zajímají texty rapových interpretů. Sama jsem vyrůstala na sídlišti a proto je mi původ hip hopu (ulice) hodně blízký a známý. Cítím v tomto žánru svobodu, kterou dnes bohužel přes veškerou snahu nenalézám na klubových koncertech, kam se mainstreamový rap přesunul z ulice. To co jsem dřív nacházela v prostředí sídlištního hip hopu nebo rapu, potkávám v současnosti v prostředí mnohem méně komodifikovaných rave party.

Všímám si, že fanoušci rapu začali mnohem častěji navštěvovat rave party právě z důvodu popsané proměny rapových koncertů, ale i z prosté potřeby trávení času pod širým nebem, kde lze mnohem snáz vnímat jeden druhého a vyměňovat si péči i kolektivní energii. Tyto okamžiky pro mě trefně pojmenovává Lynne Segal v knize *Radical Happiness: Searching for Moments of Collective Joy*, v níž popisuje že: „...radikální štěstí je výzva k znovuobjevení politické a emocionální radosti, pokud se naučíme sdílet své životy.”

Jiný systém, jiné místo, jiný svět, to vše je ještě stále možné.

Moje práce není soustředěná na sociologický nebo antropologický výzkum. Důležité je pro mě vycházet z dostupných zdrojů. Takového druhu jsou pro mě například reporty z party. V těchto reportech nacházím potom místo průsečíků odlišnosti mezi mnou vybranými světy. Na jedné straně freetekno, které se soustředí na decentralizaci. Ještě stále se v hlubinách internetu dají dohledat weby - například ektoplazm, na kterých můžeme najít události o proběhlých i budoucích free party, ale i zdarma stáhnout hudbu a plakáty. Rap (minimálně jeho velká část) je na druhou stranu centralizovaný a míří na určité okruhy lidí. Většinou se rapper nachází pod konkrétním labelem, který ho vydává a poté prodává jeho hudbu na spotify, koncerty většinou vidíme jako facebookové události, nebo nám na ně pozvánky chodí emailem, ve kterém nám na základě našich online playlistů doporučuje, jaký náš oblíbený interpret bude v nejbližší době koncertovat v našem okolí.

Určitou komodifikaci vnímám ale i u rave večírků, kdy párty sice vychází z freetekna, ale částečně opouští DIY principy a začíná určité aspekty centralizovat (například občerstvení, facebookové události atd.). Uvědomuji si jako hlavní bod této proměny internet, kde se tyto informace snadněji šíří a dokáže se rychleji oslovit širší publikum. Sama na internetu trávím hodně času a vyhledáváním. Pořád však ve mě zůstává magická záležitost zůstat secret party - šíření informací jinými způsoby než jen přes události přes facebook.

Protože přátelství je víc než národ.

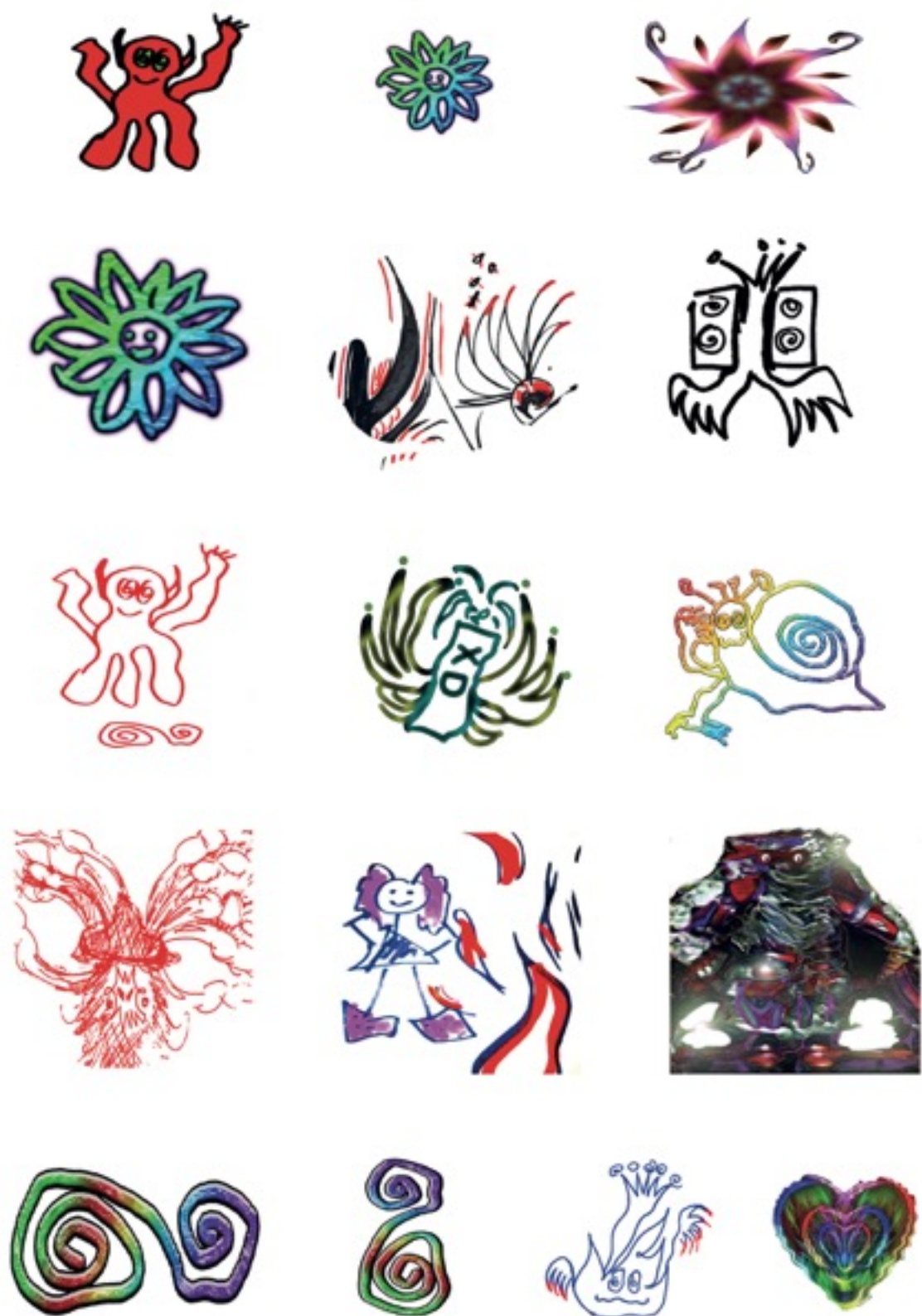
OBRAZOVÁ ČÁST

Screenshot z videa, transformace fotek, 2020

Screenshot z videa, transformace fotek, 2020

Tetovací nálepky na kůži, autorské kresby, 16 ks., 2020

Fotografie tetovacích nálepek na kůži, záběry z párty, 2020

Lapač snů, 2020

Svícne, 2020

Popelníky, 2020